

No: 604 – Mahreç İşareti

ÇAMELİ KİLİMİ

Tescil Ettiren
ÇAMELİ BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 14.03.2019 tarihinden itibaren korunmak üzere 23.11.2020 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 604
Tescil Tarihi	: 23.11.2020
Başvuru No	: C2019/035
Başvuru Tarihi	: 14.03.2019
Coğrafi İşaretin Adı	: Çameli Kilimi
Ürün / Ürün Grubu	: Kilim / Halılar ve kilimler
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Çameli Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Yeni Mah. Cumhuriyet Meydanı No:31Çameli DENİZLİ
Coğrafi Sınırı	: Denizli ili Çameli ilçesi
Kullanım Biçimi	: Çameli Kilimi ibareli aşağıda tanımlanan logo ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Çameli Kilimi ibareli logo ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Çameli Kilimi

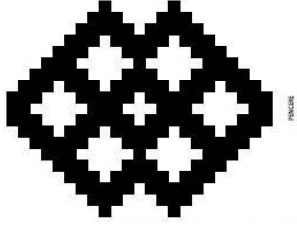
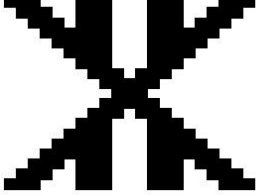
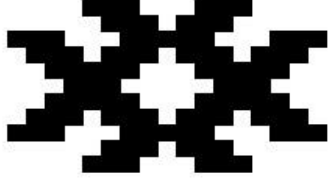

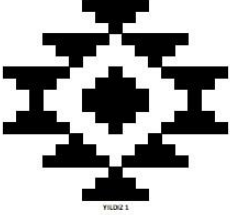
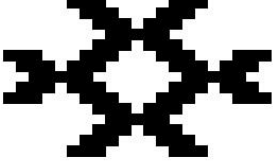
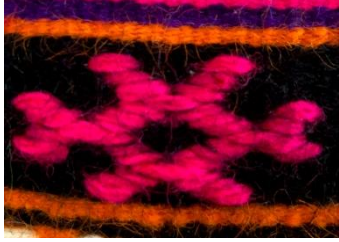
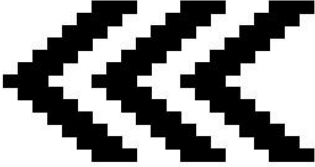
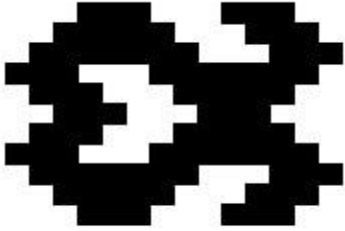
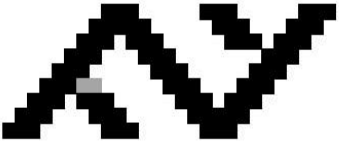
Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

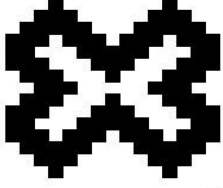
Çameli Kilimi uzun yıllardır yörede üretilen el dokuması üründür. Çameli Kilimi %100 yün, % 100 kök boya ve %100 kirman ipi kullanılarak tamamıyla el dokuması olarak üretilir. Çameli Kilimlerinin motif ve renklerinde canlılık ile çeşitlilik öne çıkar. Çameli Kiliminde kullanılan motif işleme tekniği, kabartma şeklindedir. Fonda bulunan renkler düz zemin oluştururken motif onun üzerinde kabarmış bir şekilde durmaktadır. Kabartma motifte ip 3-4 kat kullanılmaktadır. Aynı zamanda motiflerde şeritlerde bulunur.

Çameli Kilimleri üzerindeki motifler, yaşanan çağın özelliklerinin yanı sıra yörenin kültürü, gelenek ve görenekleri, kilimi dokuyan kişinin beklentilerine göre oluşmuştur. Analık ve doğurganlık, bereket, uğur, kısmet, mutluluk, neşe, uzun ömür, kahramanlık ve kuvvet, kötü bakışları uzaklaştırma, soyun ölümsüzlüğünü simgeleyen vb. motifler kullanılır. Çameli Kiliminde kullanılan motifler aşağıdaki gibidir.

MOTİF İSMİ	MOTİF ÇİZİMİ	MOTİF GÖRSELİ
BEREKET 1		
BEREKET 2		

PENCERE		
ULMACIK		
PITRAKCIK		
RÜZGAR GÜLÜ		
KABAK ÇİÇEĞİ		
BENGÜ(SONSUZLUK)		

YILDIZ 1	 YILDIZ 1	
YILDIZ 2	 YILDIZ 2	
BALIKKILÇIĞI	 BALIKKILÇIĞI	
EĞRİSU	 EĞRİSU	
ÇAKMAK	 ÇAKMAK	
SALYANGOZ	 SALYANGOZ	

KELEBEK		
KULE		
PAPATYA		

Üretim Metodu:

Çameli Kilimi, ıstar adı verilen sarma (ağaç) kilim tezgâhlarında el emeği ile dokunur. Istar taşınabilir bir tezgâhtır. Genelde çam ağacından yapılır. 1,5 m ile 2 m arasında kurulur. Gücü, gücü ağacı, çözgü ağacı, sarım ağacı, bu yapıyı destekleyen iki sütun ağaçtan oluşur. Bu ağaçta gücünün yerleşeceği oyuklar bulunur.

El Dokuma Kilimin Teknik Özellikleri

- Kalite : %100 yün, % 100 kök boya, %100 kirman ipi, %100 el dokuması
- Çözgü ipi : %100 yün
- Kalın Atkı ipi : Kirman ipi
- Malzeme Sarfıyatı : 1,5m x 2,5m kilim
- Çözücü : 5 kg
- Kalın askı : 2 kg
- Toplam : 7 kg

Çameli'de Kök Boya Yapımı: Kökü toprak altında olan ve Çameli doğasından elde edilen süpürge otu, pınar, sığır kuyruğu, palamut, boyalık otu, ceviz kabuğu, kiraz ağacı kabuğu, mazı bitkilerinden elde edilen renk boyalardır. Çameli Kilimlerinde kullanılan kök boya Çameli'li kadınlar tarafından yapılır.

Çameli Kiliminde kullanılan Kök Boyanın Özellikleri: Kök boya ile boyanan iplerin saf yün olması boyanın renginin daha iyi olmasını sağlar. Abraj, sentetik boya ve kök boyayı birbirinden ayıran en önemli özelliktir. Kök boyalı iplerin renkleri koyu ve mattır. Bu sebeple kilimler ilk dokunduğunda mattır. İlk önce koyu bir renk alır, yıkandıkça ve kullandıkça renkler daha da parlaklaşır ve canlılık kazanır. Kök boyadan elde edilen renkler, ışığa karşı dayanıklıdır.

Kök boyalı kilimler yıkandıktan sonra renkler birbirine karışmaz ve boyası akmaz. Su ve deterjan ile düşük derecede çamaşır makinasında bile yıkanabilir.

Kök Boya İle Elde Edilen Renkler: Kırmızı, mavi, yeşil, askeri yeşil, lacivert, yumurta sarısı, nohut sarısı, kahverengi, hardal sarısı, siyah.

Kök Boyada Kullanılan Malzemeler:

- Şap, Krem Tartar (Mordanlamada)
- Boncuk, Pulkostik, Hidrokostik, İndigo (Mavide)
- Saçkırıbırs (Siyah ve Pinar yeşilinde kullanılır)

Çözü Aşaması: Çameli Kilimi kaç ilmekten olacağı hesaplandıktan sonra karşılıklı iki levent (direk) dikip iplikler ilmek sayısı kadar direkler arasında dolandır. İlmekler çiti (düğüm) işlemi her dolamada bir çiti atılır. İlmekler birbirine çiti yaparak bağlanır. Çözgü işlemi bittikten sonra bir ıstarın üstünü diğer ucu ıstarın altına gelecek şekilde bağlanır. İpliklerin dokuma tezgâhının alt ve üst leventleri arasına, yatay zemine dik ve birbirlerine paralel geçirilmesiyle hazırlanır. Gücü tahtasına tek tek ilmekler sabitlenir ve varangelen ilmekler arasına geçirilir. Gücü sarımının yaptıktan sonra dokuma işlemine başlanır.

Çözgü İplerinin Gerginliğini Kontrol Etme: Çözgü tezgâha takıldığında bazı yerlerin gevşek olduğu gözlenirse gevşek teller teker teker sıkılıp alt oka gerilerek düğüm atılır veya üst okta bir tahta parçası veya benzeri bir dolgu maddesi ile sıkıştırma yapılarak ipin gerginliği sağlanır. Bu işlemler bittikten sonra üst ve alt oktaki tellerin karışmış olup olmadıkları kontrol edilir.

Atkı İpi Hazırlama: Renkli motif ipliklerinin dokumayı kolaylaştırması için çeşitli şekillerde hazırlanması gerekir. Hazırlanan bu atkı ipliklere gelep denir.

Çiti Örme: Çözgü iplerinin gerginliği kontrol edildikten sonra başlangıç çitisi (çiti örme) yapılır. Çiti örme kilim dokumalarda dokumanın sökülmemesi için dokumanın başlangıcında ve bitişinde uygulanan sökülmez örgüye denir. Çiti örme, atkı iplerinin çözülmemesi ve başlangıç dokumasının net ve düzgün durması için gereklidir. Her ilmenin arasından yapılmakta olan, zincir yapılan yerin sol tarafı da sol elle tutularak açılır. Sol elden birer ilmek bırakılarak sağ el baş ve işaret parmağı ile arkadan geçmekte olan argaç alınıp zincir halkasından geçirilerek çekilip sağlamlaştırılır.

Bezayağı Tekniği: Atkı ve çözgülerin eşit şekilde, birbirinin altından ve üstünden geçtiği dokuma türüdür. 1 alt 1 üst olarak dokunur. Kilim dokumanın özünü oluşturur.

Çameli Kiliminin Dokunması: Dokuyucu motifini bir başından, diğer başına atkıyı ağızlığın içinden eli ile geçirdikten sonra, gücünün ilerisine uzanıp eli ile dokumuş olduğu bölümün çözgülerini bastırarak, çözgülerin arka-ön durumunu değiştirir. Ağızlık boydan boya değişmeyeceği için varan geleni ileri almasına gerek yoktur. Atkıları oldukça bol bırakarak çözgülerin arasından geçirir ve ondan sonra kirkitle aşağı doğru vurarak sıkıştırır. Böylece çözgüleri örtüp gizlemesini sağlar. El ile çözgüleri bastırarak, yeniden ağızlık değiştirir. Bu şekilde çözgüler atkıların üstüne sadece o motif sınırı içinde çaprazlanmış olur. Motif boyunca bir sıra daha atkı geçirilir ve o motifi veya elindeki kısa kesilmiş belirli renkteki ipliği bitirdikten sonra yandaki başka renkteki motifi dokumaya başlar. Dokuyucular gelep şeklinde hazırlanmış motif ipini hep sağ elinde tutarak, bölüm açık olan ağızlıktan motif ipini oldukça bol bırakarak geçirirler. Kenetleme işinde ise sol elleriyle, çözgülerini alarak kendi elleriyle ağızlık açar ve sağ ellerindeki meliği bu ağızlıktan geçirirler.

Motif oluşturma işleminde bittikten sonra 3-5 sıra düz dokuma yapılarak ikinci motif yapma işlemine başlanır. Motif tamamlama yöntemiyle önce daralan motifler dokunur daha sonra arada açık kalan bölümler dokunur. 1 sırada kaç kere gidip geldiklerini (5-6) dokuyucular belirler. Her sırada kirkitle sıkıştırma işi yaparlar. Dokuyucular ipi sağ elleriyle tutar, sol elleriyle de çözgülerini ayırırlar.

Dokumayı Tezgâhtan Çıkarma: Dokumaya başlarken olduğu gibi dokuma bitiminde de çözgüde kullanılan iplikleri 5-10 sıra atkı atarak dokuma (bezayağı) bitirilir. Bir sıra zincir halkası (çiti) yapılır.

Dokumayı tezgâhtan çıkartmadan önce varsa hataları tespit edilir. Giderilmesi mümkün olan hatalar düzeltilir. Leventler gevşetilir. Dokuma serbest bırakılır. Ön ve arka ucundan saçak payı bırakılarak çözgüler kesilir. Yavaş ve dikkatli davranılarak çözgüler leventlerden boşaltılır. Arkadaki atkı ipi uçları düğüm atılarak kesilir ve yok edilir. Kenar düzgünlüğü kontrol edilir. Saçak bağlama şekilleri uygulanır.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Çameli Kiliminin coğrafi sınırla ün bağı bulunmaktadır. Bu sebeple ürünün tüm üretim aşamaları, belirtilen coğrafi sınırdaki gerçekleşmelidir.

Denetleme:

Denetimler, Çameli Belediyesinin koordinasyonunda; Çameli Belediyesi Kùltür ve Sosyal İşler Müdürlüğü ve Çameli Halk Eğitim Merkezinden ürün hakkında bilgi sahibi en az birer kişinin görevlendirildiğı denetim mercii tarafından yılda bir kere düzenli olarak ayrıca şikâyet durumunda da her zaman yapılır.

Denetimlerde; Çameli Kiliminin motif özellikleri; üretim metodu (kök boya, yün iplik, vb.) ile Çameli Kilimi ibaresinin, logosunun ve mahreç işareti ambleminin kullanım biçimi denetlenir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.